

20. 7. 2004

Veźměte, prosíme, na vědomí, že text článku odpovídá platné právní úpravě ke dni publikace.

## **Evropské právo posiluje pozice věřitelů při finančních transakcích**

Od 1. května 2004 mělo dojít díky našemu přistoupení k EU k dalšímu posílení práv určitých skupin věřitelů poskytujících finanční prostředky, a to v důsledku povinnosti České republiky implementovat směrnici o dohodách o finančním zajištění (tzv. *collateral directive*) č. 2002/47/ES (dále jen „Směrnice“). Ačkoliv byla Směrnice přijata již v červnu 2002 a členské státy ji měly povinnost transponovat do svých právních řádů do 27. prosince 2003, řada členských států, Českou republiku nevyjímaje, doposud Směrnici v plném rozsahu neimplementovala.

Od 1. května 2004 mělo dojít díky našemu přistoupení k EU k dalšímu posílení práv určitých skupin věřitelů poskytujících finanční prostředky, a to v důsledku povinnosti České republiky implementovat směrnici o dohodách o finančním zajištění (tzv. *collateral directive*) č. 2002/47/ES (dále jen „Směrnice“).

Ačkoliv byla Směrnice přijata již v červnu 2002 a členské státy ji měly povinnost transponovat do svých právních řádů do 27. prosince 2003, řada členských států, Českou republiku nevyjímaje, doposud Směrnici v plném rozsahu neimplementovala. V této souvislosti je možno poznamenat, že Evropská komise již zahájila v tomto směru řízení s některými členskými státy.

Hlavním záměrem Směrnice je vytvoření jednotného právního rámce napříč EU, který za účelem snížení úvěrových rizik při finančních transakcích upravuje poskytnutí cenných papírů či finančních prostředků jako zajištění. Evropská komise si od Směrnice slibuje zejména posílení přeshraničních transakcí a vyšší konkurenceschopnost evropských podnikatelů. Hlavním prostředkem k dosažení uvedeného hlavního záměru je zjednodušení právní úpravy jak poskytování tak uplatňování finančního zajištění, kdy lze jako jednotlivé dílčí cíle k dosažení uvedeného záměru označit např. odstranění formálních požadavků vyžadovaných pro poskytnutí či uplatnění dohod o finančním zajištění či zefektivnění způsobů realizace zajištění.

Je nutno uvést, že směrnice nepokrývá veškeré dohody o finančním zajištění, ale pouze dohody mezi vymezenými subjekty, kterými jsou například finanční instituce podléhající pravidlům obezřetného dohledu, státní orgány či subjekty ovládané státem, centrální banky, ale za určitých podmínek též právnické osoby, které nespádají do výše uvedených kategorií. Je nutno uvést, že členské státy mají možnost vyloučit z dosahu Směrnice dohody, kdy jednou ze stran je právnická osoba, která nespádá do výše uvedených kategorií. Dohody o finančním zajištění uzavírané mezi fyzickými osobami pak nespádají pod rámec Směrnice v žádném případě.

Směrnice se vztahuje na úpravu dohod o finančním zajištění, přičemž pod pojem finanční zajištění spadá jednak hotovost či finanční nástroje (např. akcie či dluhopisy), přičemž členské státy mohou z dosahu Směrnice vyloučit určité typy finančních nástrojů (např. vlastní akcie poskytovatele zajištění). Dohody o finančním zajištění pak Směrnice rozděluje jednak na dohody o finančním zajištění s převedením vlastnického práva, kdy poskytovatel zajištění převádí na příjemce zajištění za účelem zajištění splnění svých závazků vlastnické právo k finančnímu aktivu tvořícímu zajištění, a dále na dohody o finančním zajištění s poskytnutím jistoty, kdy vlastnické právo k finančnímu aktivu tvořícímu jistotu zůstává u poskytovatele zajištění (tj. zajištění odpovídající zástavnímu právu). Směrnice dále nabízí řešení několika problémových otázek, kdy například umožňuje v případě insolvenčních řízení započtení peněžního zajištění vůči pohledávce příjemce zajištění.

Poměrně progresivní je též úprava způsobů realizace zajištění spočívajícího ve finančních instrumentech prodejem předmětu zajištění či jeho přivlastněním, kdy Směrnice za určitých podmínek umožňuje přivlastnění předmětu zajištění příjemcem zajištění, kdy však členské státy, které neumožňovaly přivlastnění k 27. červnu 2002, nejsou povinny tento způsob realizace zajištění uznat. Uvedené způsoby realizace zajištění pak nesmí být vázány na žádné další omezující podmínky, kromě těch stanovených v dohodě o finančním zajištění, jako je např. přivolení soudu či omezení prodeje předmětu zajištění na prodej ve veřejné dražbě. Směrnice také obsahuje kolizní normy pro případ, že zajištění sestává z cenných papírů vydaných v různých státech, kdy je rozhodné právo státu, ve kterém se nachází příslušný účet, na němž jsou dané cenné papíry evidovány.

Na závěr je možno uvést, že český zákonodárce s výjimkou určitých ustanovení zákona č. [257/2004](#) Sb., kterým se mění některé zákony v souvislosti s přijetím zákona o podnikání na kapitálovém trhu, zákona o kolektivním investování a zákona o dluhopisech, doposud ustanovení Směrnice do českého právního řádu patřičně nezakomponoval, a lze jen doufat, že tak učiní co nejdříve, neboť Směrnice představuje jeden z dalších kroků k posílení práv věřitelů a tím i stimul k dalšímu rozvoji finančního trhu.



© EPRAVO.CZ - Sběrka zákonů, judikatura, právo | [www.epravo.cz](http://www.epravo.cz)

## Další články:

- [Nový zákon o veřejných dražbách, aukce a obálkové metody](#)
- [Revize zájezdové směrnice: co přináší, co hrozilo a co to znamená pro praxi](#)
- [Kupní smlouva o převodu nemovitosti bez uvedení výše kupní ceny](#)
- [Druhá „tlačítková novela“: povinné tlačítko pro odstoupení od smlouvy](#)
- [Souhlas s veřejným užíváním pozemku jako překážka nároku na bezdůvodné obohacení - nález Ústavního soudu sp. zn. I. ÚS 2541/25](#)
- [Kupní smlouva bez přesného určení kupní ceny](#)
- [Nová pravidla ICC pro rozhodčí řízení: Přehled klíčových změn účinných od 1. června 2026](#)

- [Byznys a paragrafy, díl 36.: Doložka o mlčenlivosti](#)
- [Detekce podezřelého obchodu v kontextu hazardních her](#)
- [Když model počítá správně, ale závěr je zavádějící: limity AI při oceňování podniků](#)
- [Nařízení prodeje jednotky jako ultima ratio ochrany práv ostatních vlastníků?](#)